

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 15–16 березня 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

картинами, зрозуміти специфіку національної свідомості, яка втілилася в науково-фантастичному творі, донести особливості мислення автора. Досягнення адекватності в перекладі тісно пов'язане з умінням перекладача вдало ідентифікувати перекладацьку проблему і здійснити необхідні перекладацькі трансформації та прийоми.

1. Агафонова А. С. К вопросу о классификации реалий научной фантастики и способах их перевода / А. С. Агафонова // Молодой ученый. – 2015. – №17. – С. 599-601.
2. Атаманюк Е. В. Способы передачи окказиональных слов на примере произведений Р. Бредбери / Е. В. Атаманюк // Вестник ВолГУ. – 2012. - №10. – С. 140-142.
3. Особенности перевода произведений жанра фантастики [Электронный ресурс] / М. А. Прокопьева, А. А. Свицова, О. С. Рублева // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2017. – № 9 (сентябрь). – С. 163-169. – Режим доступа: <http://e-koncept.ru/2017/175005.html>.

ПРОБЛЕМАТИКА ПЕРЕКЛАДУ МОДАЛЬНИХ СЛІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

*Марков Д. В.,
Марченко В. М.*

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – старший викладач Кириченко О. А.

У сучасній лінгвістиці модальні слова є одним з найсуперечливіших лексико-граматичних розрядів слів, що привертають увагу науковців, оскільки ці слова досі не отримали повного пояснення у зв'язку з їх багатоплановістю, специфічністю мовного вираження і функціональними особливостями [2, с. 17]. Визначається вагомий внесок у дослідженні категорії модальності таких учених: Ш. Баллі, О. І. Беляєва, В. В. Виноградов, З. К. Долгополова, Л. С. Єрмолаєва, Г. О. Золотова, Ф. Р. Палмер, В. З. Панфілов тощо.

Актуальність теми розвідки обумовлена важливістю дослідження модальних дієслів, а саме: аналіз найуживаніших проблем у їх перекладі.

Об'єкт дослідження: когнітивний процес перекладу модальних дієслів з англійської мови на українську.

Предмет дослідження: модальні дієслова сучасної англійської мови.

Найбільша проблема перекладу з англійської мови на українську полягає в тому, що модальні дієслова означають не дію, а відношення предмета або особи до дії, що підтверджує теорія «модальності мовленнєвого акту» (speech-act modality) Е. Е. Світсер, у якій модальність досліджується крізь призму мовної полісемії так званої «мотивованої накладки конкретного зовнішнього світу соціально-фізичного досвіду на абстрактний внутрішній світ процесів розумової діяльності людини» [4, с. 75]. Саме тому О. С. Ахманова розглядає модальність як понятійну категорію зі значенням відношення мовця до висловлювання та відношення висловленого до дійсності [1, с. 237]. Отже, модальні дієслова утворюють цю «накладку». Наприклад, модальне дієслово *should*. При перекладі речень з дієсловом *should* трудність виникає у зв'язку з різноманіттям його значень в контекстах. У функції модального дієслова *should*: виражає зобов'язання щодо порад або побажання. Як правило, іде наступний переклад: слідувало б, треба, не завадило б, повинен тощо. Уживається в цьому значенні найчастіше в підрядних реченнях, після словосполучень типу *it is strange that ...*, *it is natural ..* і т. п., що означають відношення людини, що говорить до висловлювання. Уживається і в питальні реченнях, що починаються з *why*, *how* та *in*. У цьому випадку українською мовою поєднання *should* з наступним інфінітивом перекладається особистою формою дієслова в дійсному способі теперішнього або минулого часу [3, с. 142].

Дослідження проблематики перекладу модальних дієслів з англійської на українську мови може стати предметом подальших лінгвістичних розвідок.

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – М.: “Сов. Энциклопедия”, 1969. – 608 с.
2. Денисова С. П. Стан та перспективи перекладознавчих досліджень / С. П. Денисова // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Сер. Філологія : – 2014. – Т. 17, № 1. – С. 54-60.
3. Натанзон О. О. Непрямі способи і модальні дієслова в англійській мові / Олена Олександрівна Натанзон. – М. : Наука, 1968. – 159 с.

4. Sweetser Eve E. Frome tymology to pragmatics: Metaphorical and cultural aspects of semantic structure. Cambridge University Press, 1990.
5. Швачко С. О. Проблеми синхронного перекладу / С. О. Швачко. - Вінниця : Фоліант, 2004. - 112 с. + Гриф МОН

ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ УМОВНОГО СПОСОБУ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Марченко К. С.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – старший викладач Кириченко О. А.

Наше життя залежить від величезної кількості умов і це відбивається в повсякденному спілкуванні. В англійській та українській мовах дуже розповсюджені речення, які починаються зі слова «якщо». Адже ми щодня говоримо, що зробимо щось, якщо щось станеться, тобто ставимо умову.

Якщо здобуду вищу освіту, працюватиму за спеціальністю.

В англійській мові умовне речення дуже легко впізнати, воно починається зі слова 'if'. Проте, якщо українське умовне речення завжди відокремлюється комою, то англійське – лише якщо умова стоїть на початку на думку Верби Г. В.

Я прийду, якщо закінчу раніше. – I will come if I finish my work early.

Якщо я закінчу раніше, я прийду. – If I finish my work early, I will come[1, 58].

Крім цього багато питань викликає саме переклад умовних речень українською мовою. Насамперед це зумовлено тим, що англійська і українська мови представляють не лише різні гілки індоєвропейської родини мов, - оскільки англійська належить до германської, а українська до слов'янської, а й структурно вони різняться: англійська – аналітична мова, в ній граматичні відношення у реченні реалізуються через вільні граматичні морфеми, а українська – флективна мова, в ній граматичні відношення реалізуються через зв'язані граматичні морфеми – тобто флексії. Ось чому найбільша група граматичних труднощів при перекладі спричинена